

WEVELGEM-ZUIDSTRAAT

Rapportage archeologische
prospectie
12/03 - 20/03/2012

Liesbeth MESSIAEN &
Carolien VAN HECKE

Project:

Wevelgem - Zuidstraat (bedrijventerrein Wevelgem-Zuid): archeologische prospectie

Opdrachtgever:

Intercommunale Leiedal
President Kennedypark 10
8500 Kortrijk

Uitvoerder:

GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba
Liesbeth Messiaen
CarolienVan Hecke

D/2012/40

© 2012 - GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt worden onder enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie, zonder toestemming van Ghent Archaeological Team bvba.

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	4
Technische fiche	4
1. Inleiding	5
2. Aanleiding en doel van het onderzoek	5
3. Geografische en bodemkundige situering	5
4. Archeologische voorkennis	10
5. Tijds kader	10
6. Methodologie	10
7. Resultaten	12
7.1. Inleiding	12
7.2. Bodemkunde en natuurlijke sporen	13
7.3. Losse vondsten	14
7.4. Romeinse sporen	15
7.4.1. Zuidelijke concentratie	15
7.4.2. Noordelijke concentratie	21
7.4.3. Samenvatting	24
7.5. Ongedateerde kuil	25
7.6. (sub-)Recente sporen	26
8. Conclusie en advisering	28
9. Bibliografie	30
Bijlagen	31

Voorwoord

Voorafgaand aan de uitbreiding van een industrieterrein te Wevelgem en Kortrijk door de Intercommunale Leiedal werd in maart 2012 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd. In dit rapport wordt verslag uitgebracht van het verloop en de resultaten van deze prospectie.

Hierbij willen de auteurs iedereen bedanken die hun medewerking en advies verleenden, in de eerste plaats opdrachtgever Leiedal, in het bijzonder Ignace Braecke en Tine Claeys. Kraanfirma Maarten Bekaert stond in voor het aanleggen en terug dichtten van de sleuven, landmeter Jan François voor het opmeten van de sleuven. Jessica Vandevelde en Sam Dedecker van het Agentschap Ruimte en Erfgoed afdeling provincie West-Vlaanderen verzorgden de administratieve begeleiding. Ook danken we Wim De Clercq (UGent) voor de determinatie van het aardewerk en collega's Jari Mikkelsen, Frédéric Cruz, Pieter Laloo en Jan Trachet.

Technische Fiche

Site: Wevelgem-Zuidstraat (bedrijventerrein Wevelgem-Zuid)
Ligging: Moraviëstraat te Wevelgem en Bissegem (Kortrijk)
Provincie West-Vlaanderen
Lambert72-coördinaten: X: 69085.75 Y: 167633.99 (midden)
X: 68998.11 Y: 167874.39 (noordelijke grens)
X: 69170.9 Y: 167293.42 (zuidelijke grens)
Kadaster: Wevelgem: Afdeling 2, sectie C, percelen 895, 899N, 899S 898C, 900A, 901A
en 905D (partim)
Kortrijk, deelgemeente Bissegem: Afdeling 5, sectie B, percelen 25A, 30, 33C
en 32A

Onderzoek: Vooronderzoek d.m.v. proefsleuven
Opdrachtgever: Intercommunale Leiedal
Uitvoerder: Ghent Archaeological Team bvba
Vergunning: 2012/090
Vergunninghouder: Liesbeth Messiaen
Vergunning metaaldetectie: 2012/090 (2)
Vergunninghouder metaaldetectie: Liesbeth Messiaen
Projectarcheologen: Liesbeth Messiaen
Carolien Van Hecke
Bewaarplaats archief: Ghent Archaeological Team bvba
Eindeken 18b
9940 Evergem

Grootte projectgebied: 5,88 ha
Grootte onderzoeksgebied: 4,61 ha

Termijn terreinwerk: 12/03 tot 20/03/2012
Termijn verwerking: 03-04/2012

Resultaten: Losse vondsten lithische artefacten
Romeins wegtracé en bewoningssporen
Ongedateerde kuil
(sub-)Recente grachten en greppels

1. Inleiding

In maart 2012 werd te Wevelgem en Bissegem een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd door een team van GATE Archaeology in opdracht van Intercommunale Leiedal. Aanleiding is de verdere ontwikkeling van bedrijventerrein Wevelgem-Zuid. Het projectgebied van ca. 6 ha werd door middel van lange, parallelle proefsleuven onderzocht op de aanwezigheid van archeologische sporen. De resultaten tonen duidelijk het archeologisch potentieel aan. Een vervolgonderzoek lijkt dan ook aangewezen.

In dit rapport wordt het verloop en de resultaten van het onderzoek toegelicht. Eerst komen de aanleiding en het doel ervan aan bod, gevolgd door een geografische en bodemkundige situering. Het project wordt geplaatst binnen de ruimere archeologische context, waarna het tijds kader van dit onderzoek wordt geschetst. Een volgend hoofdstuk licht de gevolgde methodologie toe, waarna de resultaten worden voorgesteld. Tot slot volgen de conclusie en de daaraan gekoppelde aanbevelingen. In bijlage in dit rapport de sleuven-, sporen- en vondsteninventarissen, in bijlage op DVD bevinden zich de digitale opmetings- en bewerkte grondplannen, een selectie uit het digitaal archief en alle lijsten.

2. Aanleiding en doel van het onderzoek

De aanleiding van deze archeologische prospectie is de geplande aanleg van een nieuwe industriezone, aansluitend op een bestaand industrieterrein. Omdat deze werken gepaard gaan met bodemversturende activiteiten schreef het Agentschap Ruimte en Erfgoed een archeologisch vooronderzoek uit. Het doel hiervan is het vaststellen en waarderen van eventuele aanwezige bewoningssporen. Dit door na te gaan of er sporen aanwezig zijn, of deze natuurlijk of antropogeen zijn, wat hun bewaring, aard, verspreiding en datering is en welke aspecten bijzondere aandacht verdienen bij een eventueel vervolgonderzoek.

3. Geografische en bodemkundige situering

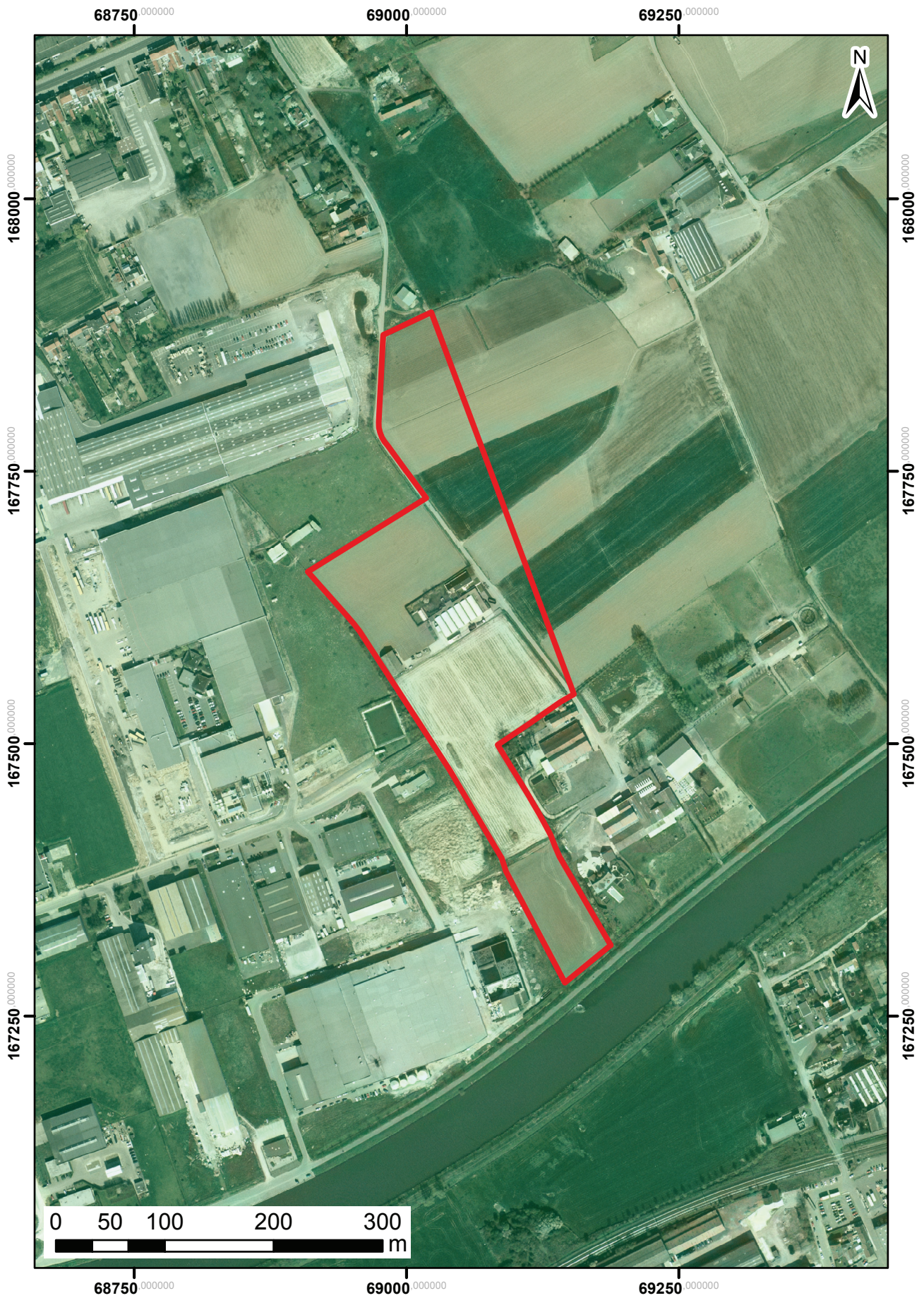
Het onderzoeksgebied situeert zich te Wevelgem en Bissegem (deelgemeente van Kortrijk), provincie West-Vlaanderen (figuur 1). De percelen bevinden zich ten zuidoosten van het centrum van Wevelgem, ten zuidwesten van het centrum van Bissegem en ten zuiden van de luchthaven Kortrijk-Wevelgem. Ze worden doorsneden door de Moraviëstraat en liggen ten oosten van de Zuidstraat. In het zuiden wordt het projectgebied begrensd door de Leie (figuur 2). Het ca. 6 ha grote onderzoeksterrein bestaat kadastraal uit percelen 895, 899N, 899S, 898C, 900A, 901A en 905D (partim), afdeling 2, sectie C van de gemeente Wevelgem en de percelen 25A, 30, 33C en 32A, afdeling 5, sectie B van Kortrijk. Ze waren voor de prospectie in gebruik als akker.

De te ontwikkelen gronden bevinden zich in de zandleemstreek, en zijn gelegen tussen twee alluviale westzuidwest-oostnoordoost georiënteerde valleien, die van de Leie in het zuiden en die van een kleine beek in het noorden. Het gebied helt af naar de alluviale valleien toe, met TAW waarden rond de 15 m in het noorden, 17 m centraal, en ca. 13 m naar de Leie toe in het zuiden. Ten zuiden van de Leie is de topografie beduidend meer heuvelachtig met toppen tot 65 m hoog (figuur 5).

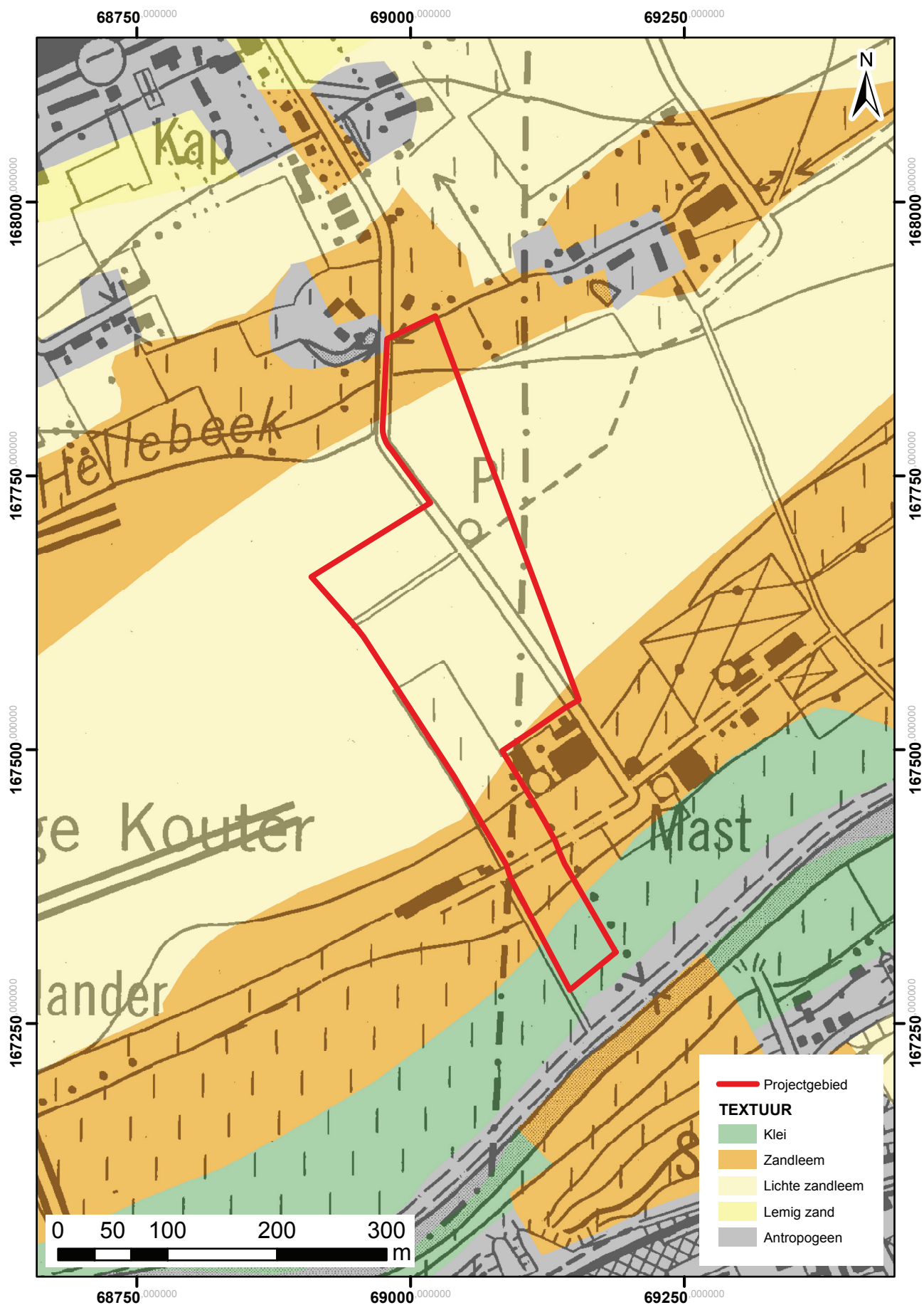
In de ruimere regio zijn een aantal langgerekte zandige heuvels met een westzuidwest tot oostnoordoost oriëntatie te vinden, wat overeenkomt met de oriëntatie van de Leie. Het studiegebied kruist min of meer loodrecht één van deze heuvels. Centraal is het gekarteerd als een droge lichte zandleem heuvel met aan de zijflanken in de richting van de alluviale valleien matig droge lichte zandleem. Dichter bij de alluviale valleien wordt de textuur zandlemig en de bodems natter. In de alluviale vallei van de Leie zijn de gronden matig tot sterk gleyig met klei textuur (figuur 3 & 4).

Figuur 1: Localisatie Wevelgem op de kaart van Vlaanderen (bron: www.agiv.be)

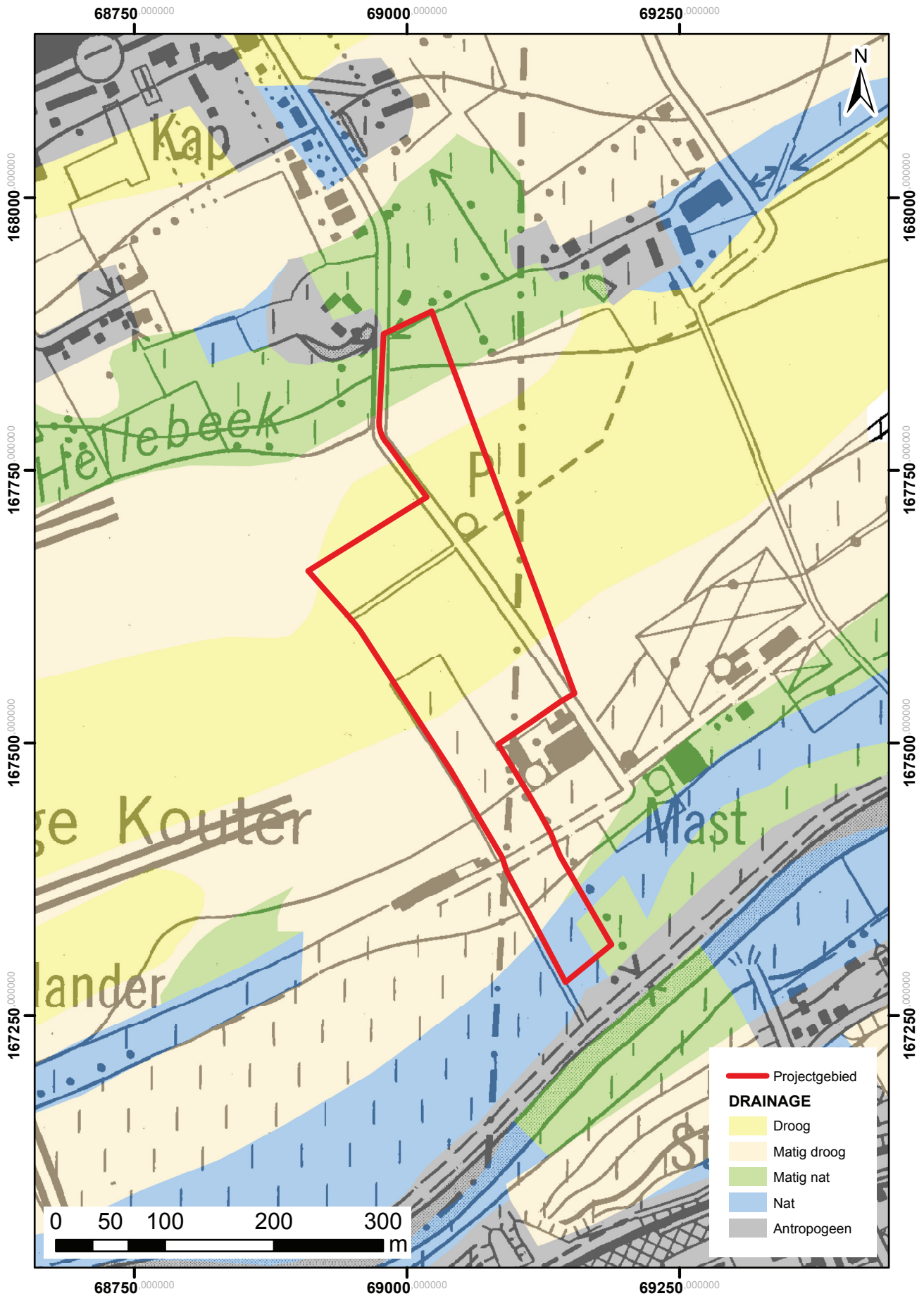

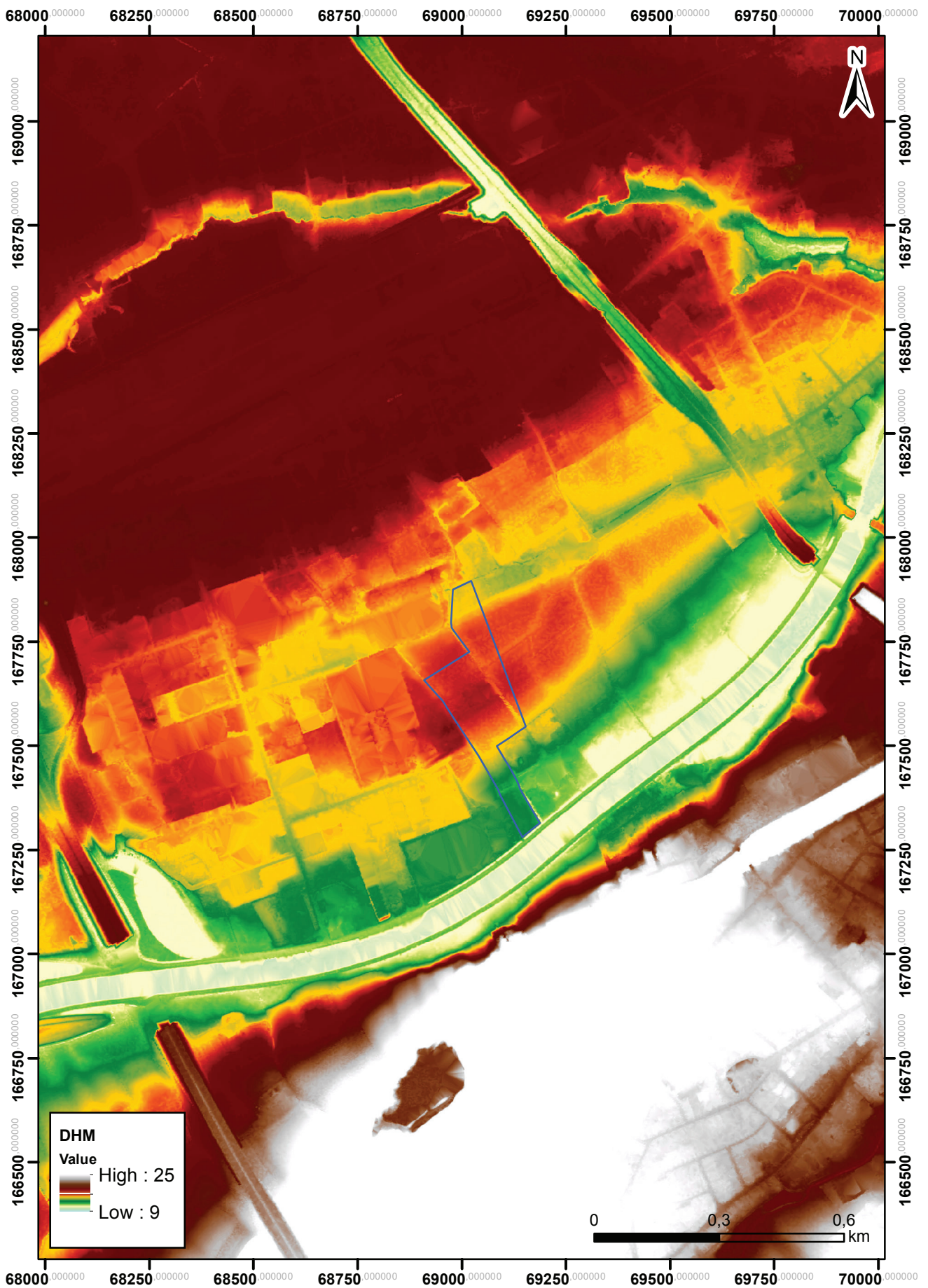
Figuur 2: Het onderzoeksgebied geprojecteerd op orthofoto (bron: www.agiv.be)

Figuur 3: Het onderzoeksgebied geprojecteerd op uittreksel van de bodemkaart, met aanduiding van de textuurklassen (bron: www.agiv.be)

Figuur 4: Het onderzoeksgebied geprojecteerd op uittreksel van de bodemkaart, met aanduiding van de drainageklassen (bron: www.agiv.be)

Figuur 5: Het onderzoeksgebied geprojecteerd op het Digitaal Hoogtemodel op microniveau

4. Archeologische voorkennis

Er is geen specifieke historische of archeologische voorkennis met betrekking tot het projectgebied zelf. De Centraal Archeologische Inventaris (www.cai.be) toont aan dat op de terreinen direct ten oosten (CAI locatie 76748) in 2003 veldprospecties werden uitgevoerd door de vereniging Archeologie Zuid-West-Vlaanderen. Deze vonden plaats op het grondgebied van Bissegem, in een gebied van 300 op 700 m, evenwijdig aan de Leie, tussen de Leie, de Moraviëstraat, de Meensesteenweg, Kruiskouter en rond de Wevelgemse voetweg. Er werden onder meer lithische artefacten (28 in totaal, waarschijnlijk neolithisch), een sterk verweerde bronzen munt, vermoedelijk te dateren in de eerste of tweede eeuw n.Chr. en laat- en postmiddeleeuws aardewerk en artefacten aangetroffen.

In de ruimere omgeving, op het grondgebied van Wevelgem, zijn slechts enkele sites bekend. Op ca. 4 km ten noordwesten werd aan de Ezelstraat (CAI locatie 51466) een landelijke Romeinse nederzetting uit de tweede en derde eeuw n.Chr. en een laatmiddeleeuws gebouw onderzocht. Op een 5-tal km ten noorden van het onderzoeksgebied werd tijdens een opgraving op de industriezone Gullegem-Moorsele onder andere een aantal Romeinse brandrestengraven aangesneden (www.archeonet.be).

Er waren, voorafgaand het onderzoek, geen directe aanwijzingen van archeologische vondsten of te verwachten sites voor het onderzoeksgebied. Gezien de grote oppervlakte van het plangebied en de ligging op een opduiking aan de boorden van de Leie is de kans op aanwezigheid van archeologische resten echter groot.

5. Tijds kader

Op maandag 12 maart 2012 werd gestart met het aanleggen van de proefsleuven onder begeleiding van archeologen Liesbeth Messiaen en Carolien Van Hecke. Op 19 en 20 maart werden kijkvensters aangelegd en sporen gecoupeerd. Van 21 tot en met 28 maart voerden beide projectarcheologen de rapportage uit, die in april afgewerkt werd door Liesbeth Messiaen. Het bekomen grondplan werd door Jan Trachet gegeorefereerd en in kaartvorm gegoten op uittreksels van de bodemkaart, orthofoto's en het digitaal hoogtemodel. De bodemkundige gegevens werden aangeleverd door Jari Mikkelsen en Frédéric Cruz.

6. Methodologie

Het totale ontwikkelingsgebied is 5,9 ha groot. Een deel hiervan, de locatie van een nog bewoond huis en bijhorende gebouwen, was niet toegankelijk. Bovendien werd het meest zuidelijke perceel niet geprospecteerd, omdat deze gronden vlak bij de Leie opgehoogd waren. Wel werden hier vijf proefputten aangelegd om deze bewering te staven. In totaal was 4,6 ha toegankelijk voor effectief onderzoek. De prospectie werd uitgevoerd door middel van lange parallelle proefsleuven (figuur 6 & 7). Het merendeel werd, door de sterke helling, mee met de helling aangelegd. Dit om de bodemopbouw beter te begrijpen en om problemen met afwatering te voorkomen. Waar mogelijk werden een aantal sleuven haaks op de helling aangelegd, dit voornamelijk om lineaire sporen niet te missen. In totaal werden 26 sleuven gegraven. Deze zijn gemiddeld 15 m van elkaar verwijderd en 1,8 m breed. Ze beslaan samen 10,23 % van het terrein. Plaatselijk werden de sleuven uitgebreid met kijkvensters, of werden extra sleuven aangelegd, goed voor een dekking van 1,71 % van totale oppervlak. Zodoende werd in totaal bijna 12 % van het beschikbare oppervlak onderzocht (bijlage 1).

De kraan werd begeleid door de twee projectarcheologen. De sleuven werden laag per laag afgegraven tot op het goede niveau op aanwijzen van de archeologen. De moeilijke leesbaarheid van de grond en de felle zon bemoeilijkte de herkenning van de sporen. Alle sleuven werden gefotografeerd en manueel ingetekend op schaal 1/50. Nadien werden ze ook ingemeten door de landmeter, net als een aantal sporen en op regelmatige afstand de TAW waarden. Om inzicht te krijgen in de opbouw van de bodem werd in elke sleuf minstens één bodemprofiel van voldoende diepte aangelegd en geregistreerd. Deze profielputten werden met de kraan aangelegd en snel daarop volgend terug gedicht, om problemen met grondwater te voorkomen. Grondverkleuringen werden opgeschaafd, ingetekend, gefotografeerd en genummerd.

Alle sporen hebben een nummer gekregen dat begint met het sleufnummer en vervolgens een tweecijferig volgnummer naargelang het aantal sporen in de sleuf. De sporen werden ook beschreven en eventueel aanwezige vondsten werden gerecupereerd. Enkele sporen werden gecoupeerd. De sleuven werden afgelopen met een metaaldetector. Twee sporen werden afgedekt met worteldoek met het oog op een vervolgonderzoek (waterput 16-06 en kuil 19-01).

De verwerking omvat het digitaliseren van het grondplan met Adobe Illustrator op basis van het digitale grondplan opgemeten door de landmeter; het refereren van de opmetingsplannen in GIS, het ordenen van het opgravingsarchief met alle foto's; het determineren van de vondsten, waarvan een deel werd uitgevoerd door Wim De Clercq (UGent); het opstellen van lijsten; het synthetiseren van de bekomen resultaten en het uitschrijven van een advies.

Figuur 6: Overzicht sleuven noordelijke helft terrein

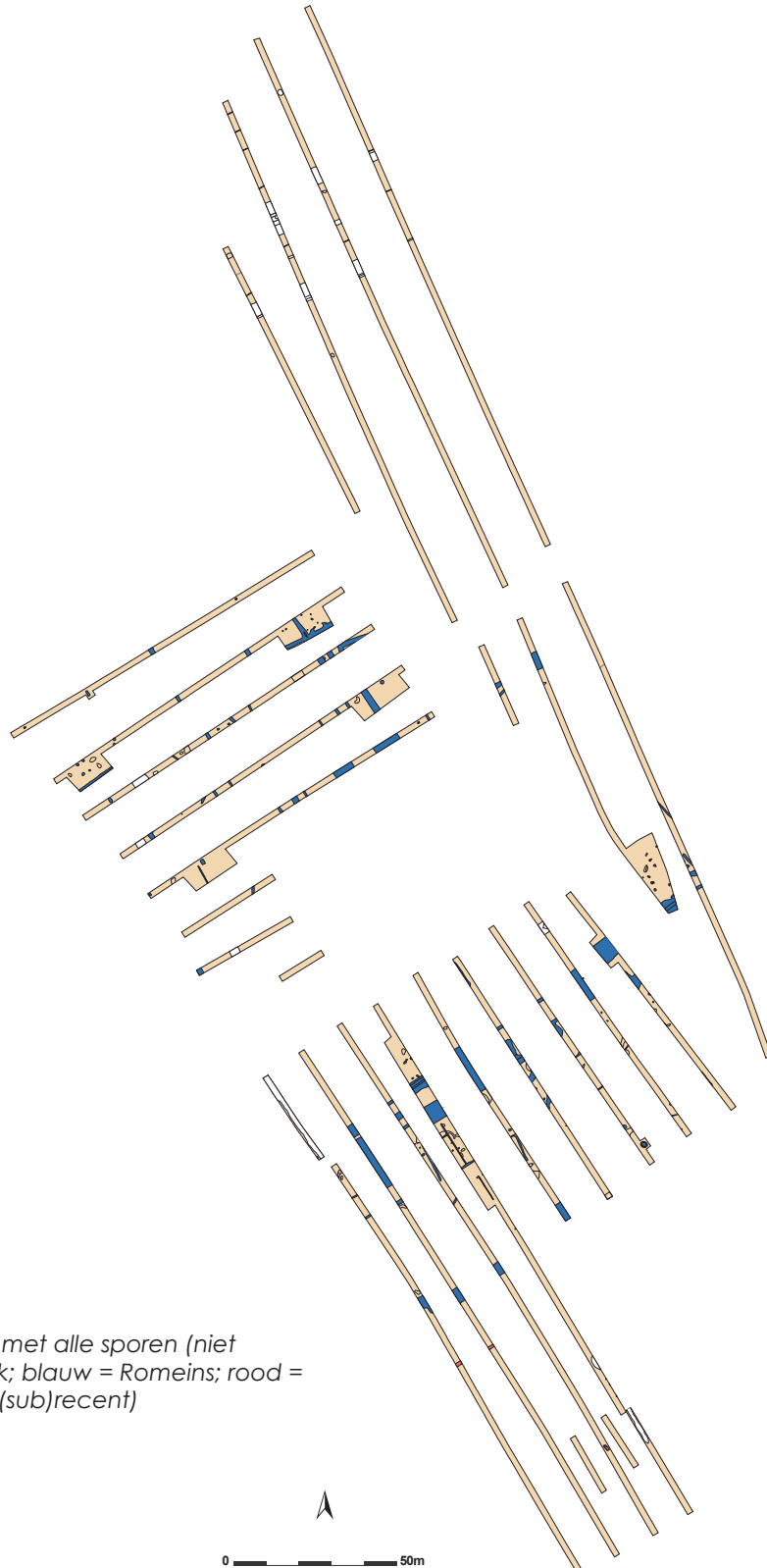
Figuur 7: Overzicht deel van de sleuven zuidelijke helft terrein, op de voorgrond het opgehoogde en ongeprospecteerde maisveld

7. Resultaten

7.1. Inleiding

Tijdens de prospectie werden uitsluitend grondsporen aangetroffen (figuur 8, bijlage 2 & 3). Dit zijn verkleuringen van de bodem, van menselijke of natuurlijke oorsprong, op de plaats waar die ooit geroerd is. Het betreft hier 148 antropogene sporen en enkele verstoringen. Er lijkt sprake van een vrij dense cluster sporen centraal in het onderzoeksgebied, terwijl de noordelijke en zuidelijke periferie minder sporen opleverde, en archeologisch leeg lijkt te zijn.

Figuur 8: Grondplan met alle sporen (niet opgevuld = natuurlijk; blauw = Romeins; rood = ongedateerd, wit = (sub)recent)

7.2. Bodemkunde en natuurlijke sporen

De gronden staan op de bodemkaart gekarteerd van noord naar zuid als zandleem (figuur 9), lichte zandleem, zandleem (figuur 10) en naar de Leie toe als klei (figuur 11) (www.agiv.be). Het projectgebied ligt op een zandlemige opduiking tussen een beekvallei in het noorden en de vallei van de Leie in het zuiden. Er kon duidelijk worden vastgesteld dat de archeologische sporen zich vooral centraal op de hoger gelegen, drogere gronden bevinden.

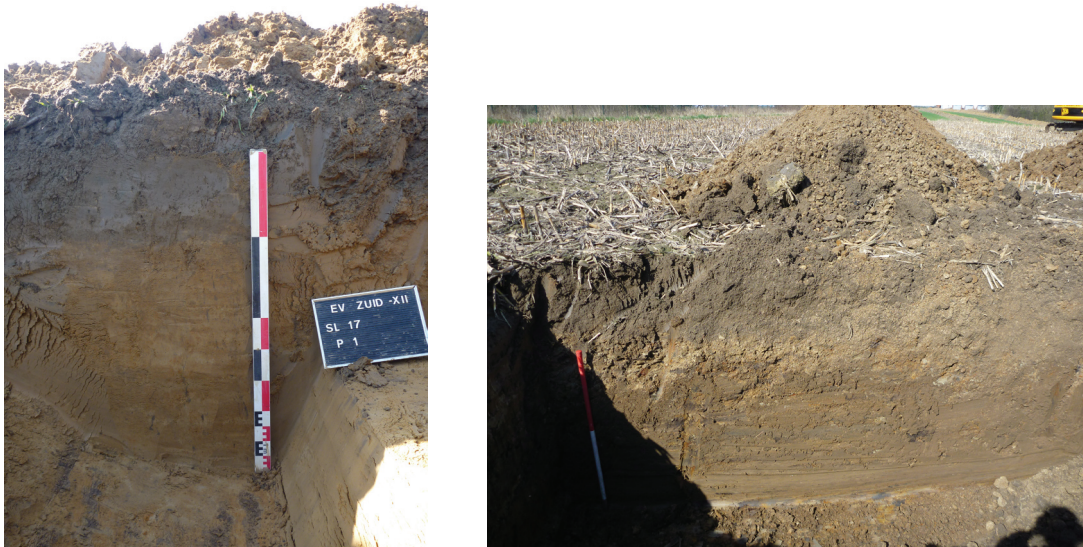
Over het gehele terrein werden op regelmatige afstand profielputten aangelegd. De ploeglaag was gemiddeld tussen 20 à 30 cm diep, met daaronder een moeilijk leesbaar gehomogeniseerd pakket van 10 à 40 cm dik te wijten aan biologische activiteit. Centraal, op de hoogst gelegen gronden kon worden vastgesteld dat de zandleembodem goed gedraineerd was, op de hoogste punten lijkt er erosie te hebben plaatsgevonden van maximum van 10 à 15 cm (figuur 9). Op de helling naar de Leie toe is de invloed van de waterwerking duidelijk in de profielen, met in de meest zuidelijke profielen maximum 10 cm colluvium waarneembaar (figuur 10). Op de helling naar het noorden toe is de bodem onder de ploeglaag sterk geturbeerd, met een erg moeilijk leesbare bodem tot gevolg (figuur 11).

Het meest zuidelijke perceel tegen de Leie aan werd niet geprospecteerd omdat de gronden daar opgehoogd zouden zijn. Dit werd gestaafd aan de hand van vijf proefputten, waarin dit duidelijk kon worden vastgesteld (figuur 12, bijlage 1).

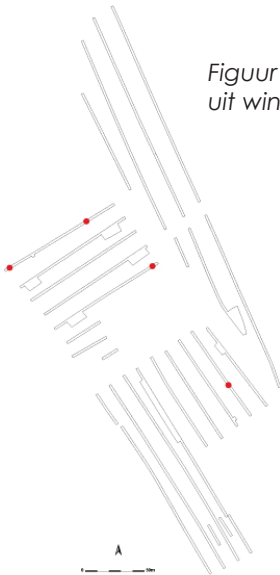
Figuur 9 & 10: Bodemprofiel centraal projectgebied (links) & profiel zuiden (rechts)

Figuur 11 & 12: Bodemprofiel noorden projectgebied (links) & bodemprofiel testput (rechts)

Figuur 13 & 14: Natuurlijke sporen in sleuf 11 (links) & in kijkvensters 5 t.h.v. sleuf 20 (rechts)

Figuur 15, 16 & 17: Locatie van losse vuursteen vondsten (links), mogelijk kernfragment uit windval 17-02 (midden) & 19-L.V. 2 (rechts)

Natuurlijke sporen werden overal vastgesteld, maar vooral centraal in het onderzoeksgebied; het betreft voornamelijk windvallen (een windval is een kuil die ontstaat door een ontwortelde boom) (figuur 13 & 14) en sporen van bioturbatie (zowel door planten als dieren).

7.3. Losse vondsten

Er werden verspreid over het terrein enkele vondsten van lithisch materiaal gedaan (figuur 15). Uit een windval (17-02) werd een gefragmenteerd stuk vuursteen gerecupereerd, mogelijk afkomstig van een kern (dit is een vuursteenknol, waar afhakingen (afslagen, klingen en chips) van gemaakt worden) (figuur 16). Van deze afhakingen worden werktuigen geproduceerd). In sleuf 19 werden twee losse vondsten gedaan, een chip (een afslag kleiner dan 1 cm) (19-L.V. 1), een fragment van een zwaar verbrande schrabber en een verweerd silexfragment (19-L.V. 2, figuur 17) (een schrabber is een werktuig dat onder andere gebruikt werd om huiden schoon te maken en hout, been en gewei af te schaven) en in sleuf 23 een tweede chip (23-L.V. 1).

Deze stukken kunnen wijzen op een mogelijke occupatie van de locatie tijdens de steentijden, maar echt harde bewijzen zijn hiervoor niet.

7.4. Romeinse sporen

Centraal op het terrein, op de hoger en droger gelegen stukken, werden antropogene sporen aangetroffen. Deze dateren uit de overgangperiode van de ijzertijd naar de Romeinse periode of geheel in de Romeinse periode, en omvatten mogelijk meerdere bewoningsfasen. De bewoning lijkt vrij denses te zijn, en omvat grachten, greppels, paalsporen, kuilen en een waterput.

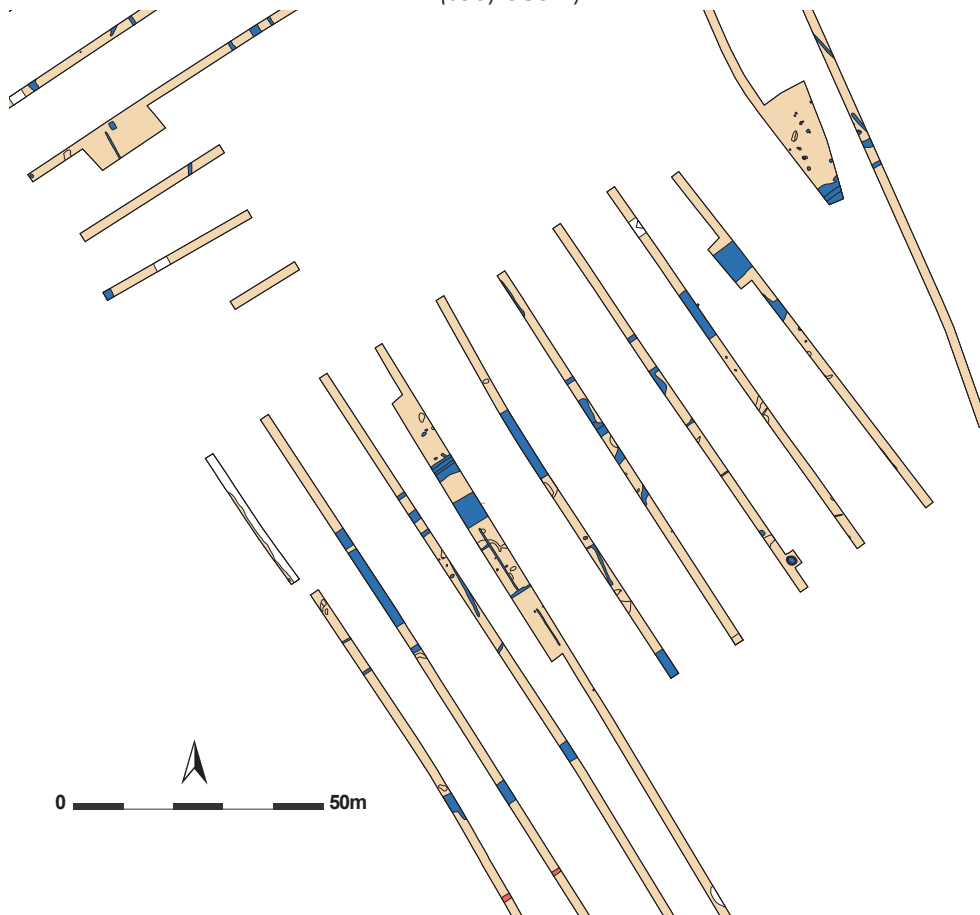
7.4.1. Zuidelijke concentratie (figuur 18, voor spoornummers zie bijlage 3)

In deze zone lopen een aantal grachtfragmenten in noordoost-zuidwestelijke richting in de verschillende sleuven. Deze bevatten telkenmale vanaf net onder de ploeglaag Romeins bouw materiaal, om dan uiteen te vallen in verschillende grachtfragmenten (05-06, 06-14 en 15, 18-01 en 18-04, 17-01, 16-01 en 02, 15-05, 06 en 07, 14-04, 13-05, 06 en 07, 11-01, 08 en 09, 10-01 en 02, figuur 19) Ze vormen samen een 15 à 18 m breed traject. Het exacte verloop kon niet overal even duidelijk worden vastgesteld, door de moeilijke leesbaarheid van de bodem.

Het lijkt erop dat hier de restanten van een Romeinse weg werd aangesneden, die parallel liep met de Leie. Het wegdek zelf (met zichtbare karrensporen) werd kon niet met zekerheid worden vastgesteld. Deze weg was waarschijnlijk onverhard, maar deels opgevuld met Romeins bouw materiaal. Misschien kan het bouwpuin ook geïnterpreteerd worden als fundering van het wegtracé. De aangetroffen grachten zijn waarschijnlijk de afwateringsgrachten aan weerszijden van het wegdek. Vermoedelijk is deze brede weg een onderdeel van het traject Boulogne-Keulen.

Ter hoogte van sleuf 18 werd één van de grachten (18-01) met behulp van de kraan gecoupeerd (figuur 20 & 21). Dit spoor vertoonde in coupe een langgerekt komvormig profiel, was nog 50 cm diep bewaard, met een homogene grijze, houtskoolrijke vulling. Misschien kon hier een deel van het wegdek vastgesteld worden, zichtbaar als een heterogeen bleekgrijs pakket.

Figuur 18: Detail grondplan (niet opgevuld = natuurlijk; blauw = Romeins; rood = ongedateerd, wit = (sub)recent)

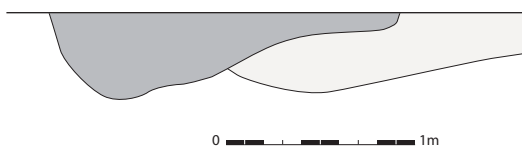

Uit de sporen werden behoorlijk wat artefacten gerecupereerd, vooral Romeinse dakpannen, naast ook fragmenten natuursteen en aardewerkscherven (determinatie W. De Clercq). Het voorkomen van Romeinse bouwpuin in een regio waar vooral in houtbouwtraditie werd gebouwd is interessant, en kan wijzen op het belang van de aangetroffen sporen, en eventueel op de aanwezigheid van steenbouw in de nabijheid. Gracht 06-14/15 bevatte vijf fragmenten van *tegulae* of dakpannen, drie fragmenten kruikwaar (waarvan twee waarschijnlijk import uit Bavay, en één uit de Scheldevallei), twee *dolium* scherven en één randje in prehistorische techniek. Uit spoor 18-01 werden zestien fragmenten van *tegulae* gerecupereerd (figuur 23), naast een groot stuk kwartsietische of ijzerhoudende zandsteen (figuur 22), die sporen van polijsting vertoont aan één zijde, twee kleine stukken steen, vier brokjes maalsteen, drie *dolium* fragmenten, waarvan één versierd met een stafband, een randje, elf wandscherven (waarvan twee versierd met kamstrepen en één met gladding), drie rand- en twee wandfragmenten in reducerend gedraaid aardewerk (met vermoedelijke oorsprong in Noord-Frankrijk), een wandscherf *terra sigillata* (vermoedelijk afkomstig uit Zuid-Gallië), zes wandfragmenten en een oor in kruikwaar (vermoedelijke oorsprong Bavay en Scheldevallei) en vijf wandfragmenten van een zoutcontainer (figuur 25 & 26). Uit spoor 17-01 kwamen 24 *tegulae* fragmenten (figuur 24), drie wandscherven van amfoor, één wandscherf *dolium* of *mortarium*, één fragment zoutcontainer, twee fragmenten kruikwaar, een reducerend gedraaide scherf, en een randje in prehistorische techniek. 16-01 bevatte één fragment van een *tegula*, 15-05 een fragment van een tegula en drie wandfragmenten aardewerk in prehistorische techniek, 15-06 een fragment van een *imbrex* en een randje in prehistorische techniek, 15-07 een stuk Doornikse kalksteen en een wand in prehistorische techniek, 13-05 33 *tegula* fragmenten en een fragment van een *imbrex*, 13-06 een fragment van een *imbrex* en 11-01 tenslotte een fragment van een *tegula*. Het merendeel van deze vondsten is sterk verweerd, en heeft waarschijnlijk lange tijd aan het oppervlakte blootgelegen. Het aardewerk wijst in de richting van een datering in de (late) eerste tot tweede eeuw n.Chr. (persoonlijke mededeling W. De Clercq). Hiermee kan echter niet worden vastgesteld in welke periode de gracht aangelegd werd, en of er meerdere fases van gebruik/ heraanleg zijn.

Figuur 19: Zicht op een deel van de mogelijke Romeinse weg (voorgrond) in kijkvester 1 t.h.v. sleuf 6

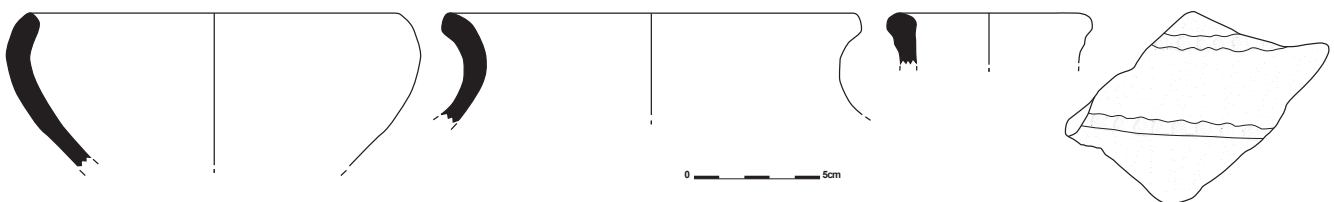
Figuur 20 & 21: Coupetekening en veldopname van coupe op één van de grachten van de mogelijke Romeinse weg t.h.v. sleuf 18

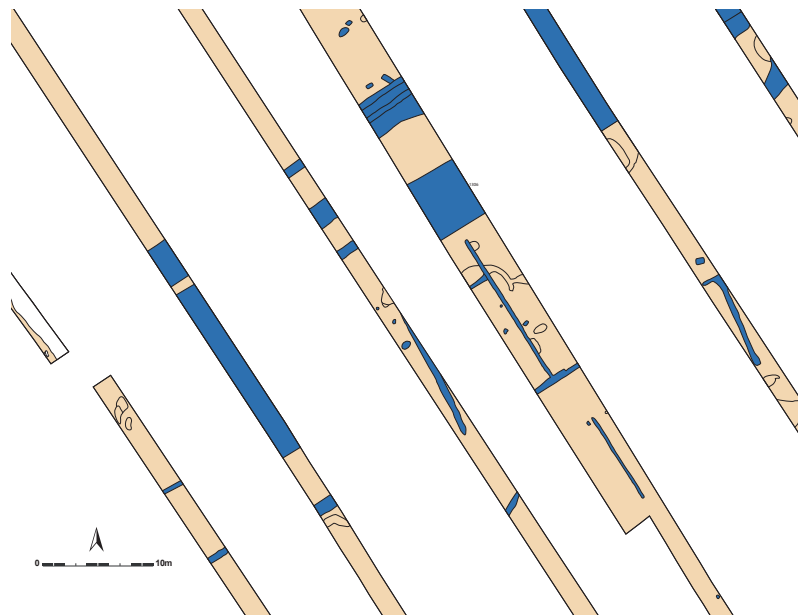
Figuur 22 & 23: Grote steen uit gracht 18-01 (links) en Romeins bouwmetaal uit gracht 18-01 (rechts)

Figuur 24, 25 & 26: Romeins bouwmetaal uit gracht 17-01 (links), aardewerk uit gracht 18-01 (rechts) en selectie aardewerk uit 18-01 (onder)

In de zone ten zuiden en deels ten noorden van de mogelijk weg werden ook verschillende andere sporen geattesteerd (figuur 18). Deze lijken deels geënt te zijn op de hierboven besproken sporen. Een deel ervan moet vermoedelijk geïnterpreteerd worden als erfomgrachtingen (09-01, 09-02, 10-03, 11-03, 11-06, 13-03, 13-12, 13-19, 14-02, 14-04, 15-02, 15-04, 16-03 en 16-04, figuur 28 en 29). Misschien moet voor enkele van de greppels gedacht worden in de richting van een gebouw op liggers (vooral bij greppels 11-06 en 13-19, met een rechthoekige binnenruimte van ca. 10 op 8 m, net als greppel 14-02, figuur 27) (persoonlijke mededeling W. De Clercq). Gracht 09-04, doorlopend in 10-05 en 11-04, en eventueel ook 14-03, is een bredere gracht met een gelijkaardig verloop als het mogelijke wegtracé.

Gracht 14-03 bevatte één *tegula* fragment, 11-04 twee wandfragmenten kruikwaar. Uit greppel 13-13 werd naast een wandscherf in prehistorische techniek een grote geretoucheerde afslag in vuursteen gerecupereerd.

Figuur 27: detail sporenconcentratie ten zuiden van het mogelijke wegtracé

Figuur 28 & 29: Coupe op greppel 11-06 (links) en veldopname van greppel 14-02 (rechts)

Naast grachten en greppels konden hier ook andere sporen geattesteerd worden, namelijk verschillende paalsporen (11-07, 11-10 en 11-11, 13-01, 13-11, 13-15, 13-16 en 13-17, 13-21, 13-22, 13-23 en 13-24, 14-01, 17-02 en 17-03, 18-02 en 18-03, figuur 30), een mogelijke kuil (16-05) en een waterput (16-06, figuur 32). Deze laatste tekende zich af als een circulair tot ovaal spoor, met een doorsnede van ca. 2,2 m, met een duidelijke gelaagdheid. Aan het oppervlak werden uit dit spoor acht wandfragmenten in prehistorische techniek gerecupereerd (figuur 31) en een kling uit vuursteen. Paalspoor 14-01 bevatte een wandfragment in prehistorische techniek.

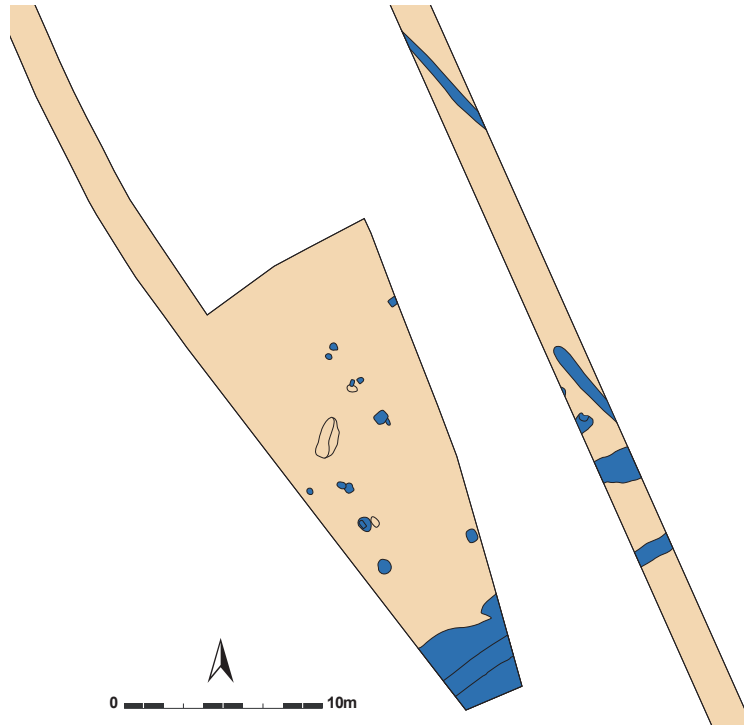
Tegen de oostelijke grens van het projectgebied ter hoogte van sleuven 5 en 6, net ten noorden van de mogelijke weg, bevindt zich een duidelijke concentratie sporen (figuur 33). Het betreft onder andere twee gracht fragmenten die min of meer haaks op het wegtracé staan. Daarnaast werden hier talrijke paalsporen aangetroffen (figuur 34), die waarschijnlijk de aanzet van een aantal gebouwtjes vormen. Paalsporen 06-02, 06-03, 06-04, 06-05, 06-06 en 06-08 vormen misschien samen een bijgebouwtje van 4,9 bij 4 m of maken deel uit van een grotere plattegrond. Paalsporen 06-10, 06-11 en 06-12 liggen eveneens op regelmatige afstand van elkaar op één lijn van 4,8 m en maken mogelijk deel uit van een gebouw. In dezelfde zone liggen ook paalsporen 06-09 en 06-13, alsook 05-04 en 05-05. Uit paalsporen 06-09 en 06-10 werd telkens één wandscherf in prehistorische techniek gerecupereerd.

Figuur 30 & 31: Coupe op paalspoor 13-01 (links), aardewerk uit waterput 16-06 (rechts)

Figuur 32: Veldopname waterput 16-06

Figuur 33: Detail sporenconcentratie t.h.v. sleuven 5 & 6

Figuur 34: Detail kijkvenster 1 t.h.v. sleuf 6

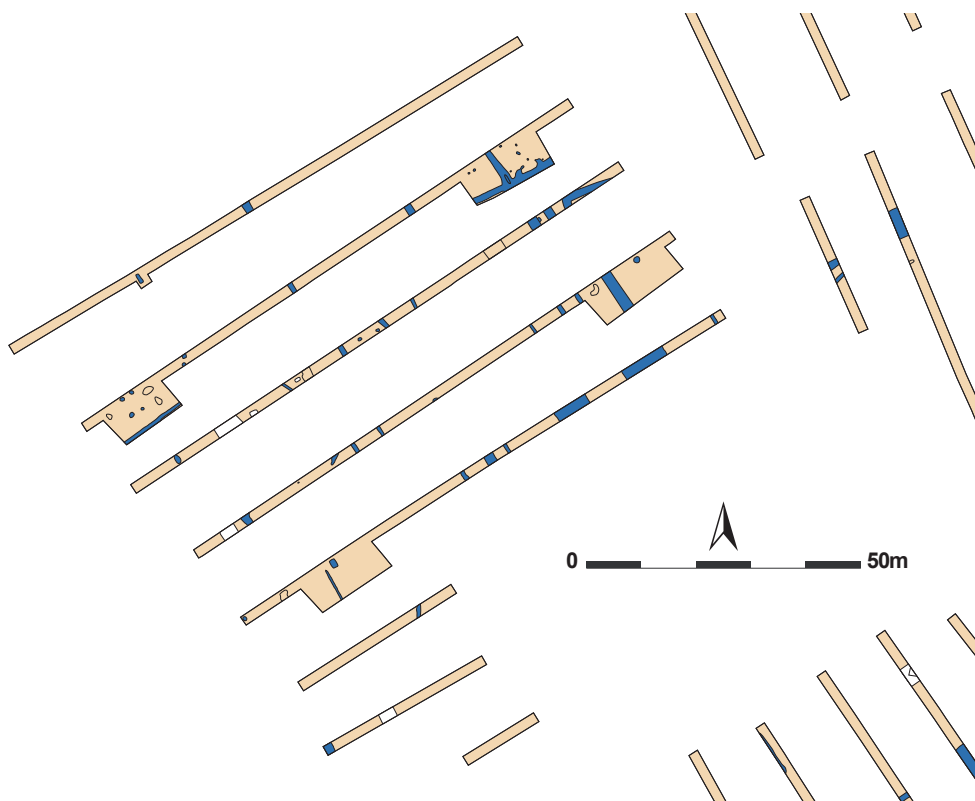

7.4.2. Noordelijke concentratie (voor spoornummers zie bijlage 2)

Ook hier werden duidelijke archeologische sporen aangetroffen (figuur 35). Het betreft meerdere grachtfragmenten, die lijken te wijzen op het bestaan van meerdere *enclos* of erfafbakeningen. Daarenboven werden nog meerdere grachtfragmenten vastgesteld, die weliswaar niet concreet tot een grachtensysteem kunnen worden toegewezen, maar waarschijnlijk wel als erfafbakening geïnterpreteerd moeten worden (06-02, 07-01, 07-02, 19-02, 20-02, 20-05, 20-10, 20-15, 21-02, 21-03, 21-06, 21-07, 21-09, 21-10, 21-11, 22-02, 22-03, 22-04, 22-05, 22-07, 22-09, 22-11, 23-03, 23-04, 23-06, 23-07, 23-08, 23-09, 24-01 en 25-01, figuur 36).

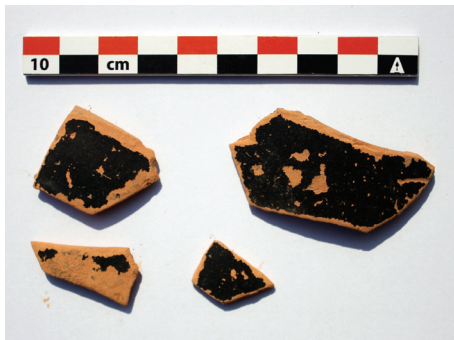
Gracht 06-01 bevatte een fragment van een *tegula*, 07-01 eveneens een *tegula* fragment en drie wandscherven aardewerk met metaalglans (figuur 37), vermoedelijk import uit de Argonne. Deze moeten waarschijnlijk in de tweede eeuw n.Chr. gedateerd worden (determinatie W. De Clercq). Uit gracht 19-02 werden acht fragmenten vuurbok gerecupereerd, deels versierd met strepen in visgraatverband (figuur 40), uit gracht 20-02 een wandfragment kruikwaar en twee rand- en dertien wandfragmenten van aardewerk in prehistorische techniek (waarvan één versierd met gladdingsstrepen en één met kamstrepen) (figuur 38). Deze context moet vermoedelijk, op basis van de aanwezigheid van de kruikwaar en het grote aandeel handgemaakt aardewerk, in de eerste eeuw n.Chr. gedateerd worden (persoonlijke mededeling W. De Clercq). Gracht 20-05 bevatte een wandfragment in prehistorische techniek, gracht 20-10 drie wanden in prehistorische techniek versierd met gladdingsstrepen in kruispatroon, greppel 20-15 een scherf in prehistorische techniek versierd met kamstrepen, 21-06 twee wandscherven handgemaakt aardewerk, 21-10 twee randjes, 27 wandfragmenten en één bodem, allen in prehistorische techniek. In deze context kon worden vastgesteld dat drie scherven besmeten waren, vier met kamstrepen versierd, en één rand gladding vertoonde (figuur 39). Een datering van deze gracht kan geplaatst worden van de late ijzertijd tot de vroeg Romeinse periode (persoonlijke mededeling W. De Clercq). Gracht 22-02 bevatte zeven wandscherven handgemaakt aardewerk, waarvan één besmeten, 22-05 een fragment Doornikse kalksteen, en greppel 23-06 een wandfragment van een zoutcontainer.

Figuur 35: Detail grondplan (niet opgevuld = natuurlijk; blauw = Romeins, wit = (sub)recent)

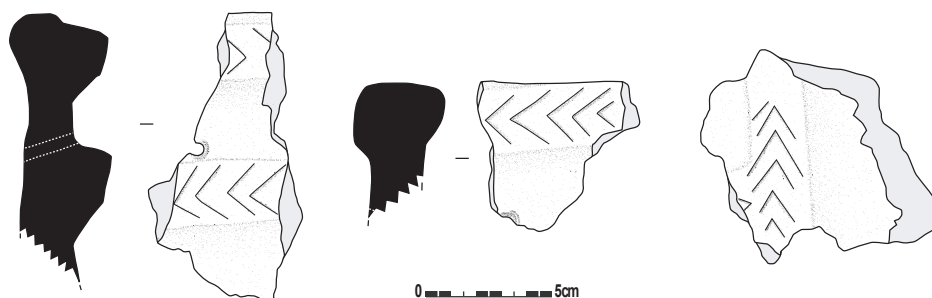

Figuur 36: Terreinopname gracht 20-02

Figuur 37, 38 & 39: Selectie aardewerk uit gracht 07-01 (links), aardewerk uit gracht 20-02 (midden) en aardewerk uit gracht 21-10

Figuur 40: Selectie vuurbokfragmenten uit gracht 19-02

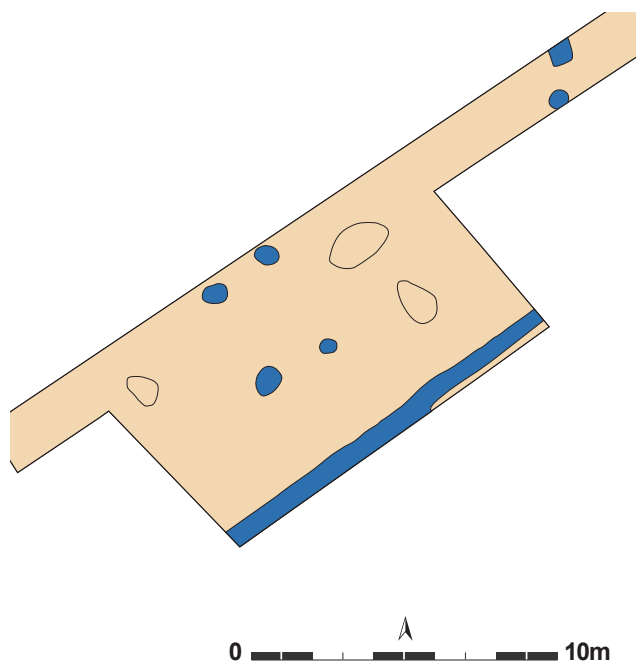
Daarnaast werden ook paalsporen en kuilen aangesneden (20-06, 20-07, 20-01, 20-03, 20-04, 20-11 t.e.m. 14, 21-08, 21-05, 21-05, 22-06, 22-01, 23-01 en kuilen 19-01, 21-01 en 23-02) In de westelijke hoek van het projectgebied, in sleuf 19, werd een kuil aangesneden met een vulling doorspekt van houtskool en verbrande leem (figuur 41). De rechthoekige kuil (19-01) meet ca. 1,8 op 0,7 m. Uit de bovenste vulling werden dertien fragmenten aardewerk in prehistorische techniek gerecupereerd, waarvan één randfragment (figuur 42). Ter hoogte van een kijkvenster aan het westelijke uiteinde van sleuf 20 werd een palenconfiguratie blootgelegd. Vier paalsporen vormen samen een rechthoekig verband van ca. 3,4 op 2,2 m. Mogelijk is dit een spieker of maken deze paalsporen deel uit van een grotere gebouwplattgrond.

Paalspoor 20-03 bevatte één wandfragment in prehistorische techniek, Paalspoor 20-06 drie wandsscherven in prehistorische techniek en een fragment conglomeraatsteen, mogelijk arkose, paalspoor 20-13 en 22-01 elk een scherf in prehistorische techniek en 22-06 twee handgemaakte wandsscherven met gladding.

Het merendeel van deze sporen moeten waarschijnlijk gedateerd worden in de periode tussen de late ijertijd en de vroeg Romeinse periode, dit door het zeer hoge aandeel van handgemaakt aardewerk, met sporadische sporen van besmijting en versiering met kamstrepen. Enkele grachtfragmenten (06-01, 07-01 en 07-02) in deze zone lijken een ander materiaalspectrum (*tegulae* en scherven met metaalglans) en een latere datering te kennen in de tweede n.Chr.

Figuur 41 & 42: Veldopname van kuil 19-01 (links) en selectie aardewerk uit kuil 19-01 (rechts)

Figuur 43: Detail van kijkvenster 5 t.h.v. sleuf 20

7.4.3. Samenvatting

Centraal in het projectgebied bevinden zich talrijke bewoningssporen. Mogelijk werd een noordoost-zuidwestelijke lopend wegtraject parallel lopend aan de Leie aangesneden. Daarnaast werden talrijke grachten en greppels, vermoedelijk hoofdzakelijk van erfomgrachtingen, maar ook in enkele gevallen mogelijk van gebouwen op liggers aangetroffen. Ook talrijke paalsporen, kuilen en een waterput wijzen op duidelijke occupatie van de terreinen.

Het wegtracé moet op basis van het aardewerk vermoedelijk in de in de (late) eerste tot tweede eeuw n.Chr. gedateerd worden. Twee grachten centraal in het oosten van het projectgebied bevatten aardewerk dat wijst op een datering in de tweede eeuw n.Chr. De overige contexten wijzen eerder, door o.a. een hoog aandeel van handgemaakt aardewerk, naar een datering vanaf de late ijzertijd tot de vroeg Romeinse periode. Vermoedelijk werden hier dus sporen van Romeinse bewoning in minstens twee fasen aangesneden.

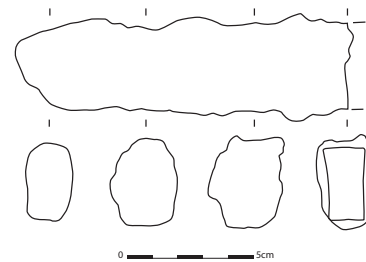
De vermoede weg doet sterk denken aan het kruispunt van twee Romeinse wegen opgegraven op de site Wervik-De Pionier (VERBRUGGE 2010). de grootste weg kende minstens vijf fases en was onderdeel van het traject Boulogne-Keulen. In één van de fases was de gracht gefundeerd met rolkeien en sporadische fragmenten van dakpannen, stenen en metaalslakken. Vermoedelijk werd hij aangelegd in de vroeg Romeinse periode met gebruik tot in de midden Romeinse periode. De aftakking was aanzienlijk smaller. Op de site werden daarnaast ook een gracht uit de late ijzertijd-vroeg Romeinse periode, een vroeg Romeinse militaire gracht, een dubbel Romeins grachtensysteem en elf brandrestengraven onderzocht.

Ook lijken de tijdens dit onderzoek aangesneden sporen enige gelijkenis te vertonen met de site van Menen-Kortewaagstraat. De erven vertoonden er een regelmatige, loodrechte ordening ten opzichte van een plaatselijke weg, met bewoningssporen tegen de grachten aan (DHAEZE & VERBRUGGE 2007, 73-74). Te Harelbeke-Evolis werden, georiënteerd op een mogelijke landweg, de restanten van twee *enclos*' uit de overgangperiode ijzertijd-Romeinse tijd onderzocht, echter zonder herkende structuren. Daarnaast werd ook een midden-Romeinse bewoningskern en omheinende grachten aangesneden (DE LOGI ET AL. 2007). Ook in Wielsbeke-Vaartsraat werd dergelijk grachtensysteem deels aangesneden (HOORNE 2006). Voor vollediger voorbeelden dient echter over de grens gekeken te worden, naar de zandleemstreek van Noord-Frankrijk, met onder meer de opgravingen in Villeneuve d'Asq (QUEREL 2007, 53-57).

7.5. Ongedateerde kuil

In het zuiden van het projectgebied werd in sleuf 11 een kuil aangesneden (11-05). Deze ligt erg laaggelegen op natte gronden. Het rechthoekige spoor van ca. 1,9 op 0,9 cm vertoonde een noordnoordwest-zuidzuidoost oriëntatie (figuur 44 & 48). De moeilijk leesbare kuil leek in het vlak een tweeledige opvulling te vertonen. Naast het spoor werden nog twee extra sleuven aangelegd, maar het lijkt geïsoleerd te liggen. Daarom werd de kuil reeds tijdens het vooronderzoek gecoupeerd. In coupe was dit spoor nog 26 cm diep bewaard, met een komvormig profiel en een erg uitgeloopte vulling van versmeten moederbodem (figuur 47 & 48). Uit de kuil werd een metalen object gerecupereerd met een duidelijke rechthoekige doorsnede (afmetingen van 13,3 op 4 cm, en een doorsnede van 2,3 cm) (figuur 45 & 46).

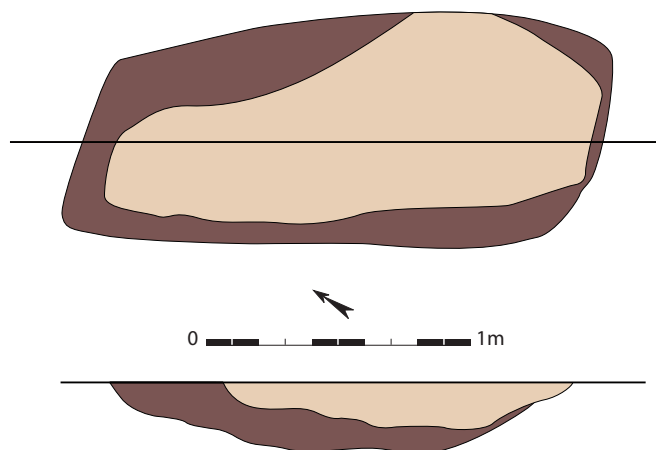
Noch de functie, noch de datering van dit spoor is duidelijk. Op basis van de vulling en de sterke uitloging en bioturbatie wordt echter vermoed dat dit geen recent spoor betreft.

Figuur 44, 45 & 46: Veldopname kuil 11-05 (links), metalen object uit kuil 11-05 (rechtsboven en onder)

Figuur 47: Coupe op kuil 11-05

Figuur 48: Grondplan en coupe kuil 11-05

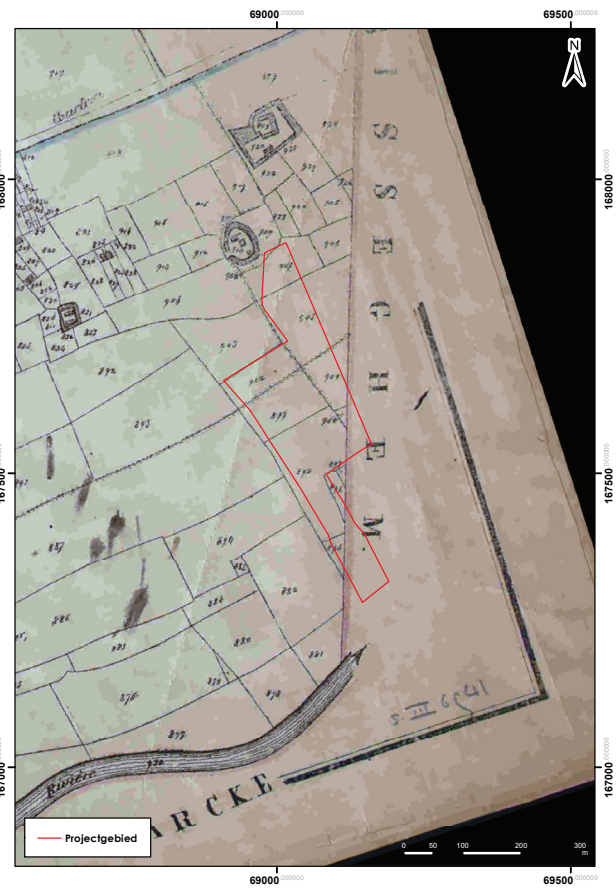
Figuur 49 & 50: (sub)recent spoor in sleuf 3 (links) en sleuf 31 (rechts)

7.6. (sub-)Recente sporen

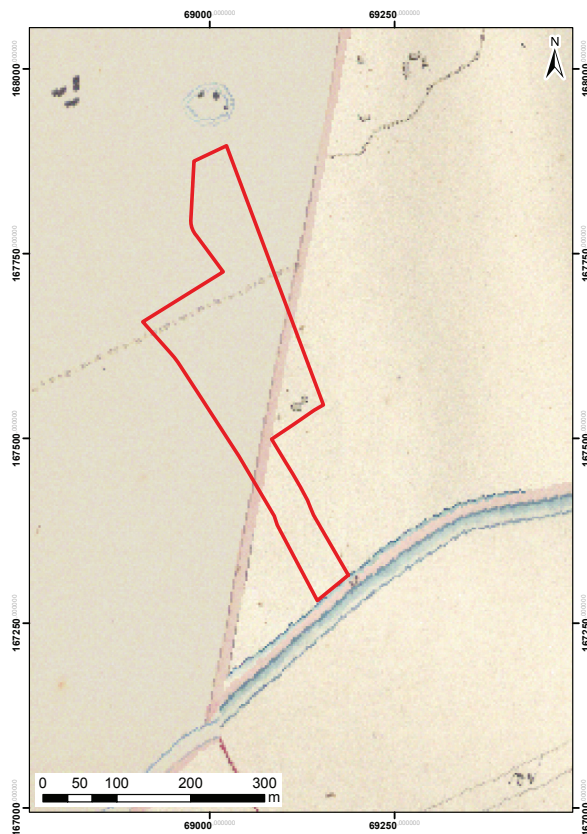
Er werden over het terrein enkele (sub)recente sporen aangetroffen (figuur 49 & 50), zij het in beperkte mate. Deze bevinden zich vooral tegen de noordelijke grens van het onderzoeksgebied. Daar werden meerdere recente greppels en grachten aangesneden.

Op de kaart van Ferraris (www.kbr.be, figuur 51), de Popp-kaart (www.kbr.be, figuur 52) en de Atlas der Buurtwegen (www.giswest.be, figuur 53) is te zien dat direct ten noorden van het projectgebied een aantal sites met walgracht aanwezig zijn. Deze lijken allen in de lagere en nattere zone net ten noorden van de hoge kouter te liggen (figuur 4). Mogelijk is de ligging van deze bewoning te verklaren doordat sites met walgracht soms in de lager gelegen gebieden werden gebouwd om zo hun walgrachten van water te kunnen voorzien. Bovendien lijken de percelingsgrachten een oriëntatie te vertonen (westzuidwest tot oostnoordoost) parallel met de natte strook. Zeer waarschijnlijk zijn de binnen het projectgebied aangetroffen grachten percelingsgrachten, die gelinkt kunnen worden aan de bewoning in het noorden.

Figuur 51 & 52: Het onderzoeksgebied geprojecteerd op de kaart van Ferraris (links) en de Popp-kaart (rechts) (bron: www.kbr.be)

Figuur 53: Het onderzoeksgebied geprojecteerd op de Atlas der Buurtwegen (bron: www.giswest.be)

8. Conclusie en advisering

In maart 2012 werd te Wevelgem en Kortrijk een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd door GATE Archaeology in opdracht van Intercommunale Leiedal. Aanleiding is de verdere ontwikkeling van bedrijventerrein Wevelgem-Zuid. Het projectgebied van ca. 6 ha werd door middel van lange, parallelle proefsleuven onderzocht op de aanwezigheid van archeologische sporen.

De resultaten tonen duidelijk het archeologisch potentieel aan. Een vervolgonderzoek lijkt dan ook aangewezen. Naast enkele losse vondsten van lithisch materiaal leverde dit onderzoek een vrij dense occupatie uit de (overgangperiode late-ijzertijd en) Romeinse periode op. Mogelijk werd een wegtraject parallel lopend met de Leie aangesneden. In de directe omgeving hiervan lijkt de bewoning geënt op dit traject en ten noorden lijken meerdere *enclos'* aanwezig. Waarschijnlijk is de bewoning gefaseerd. Een ongedateerde kuil met onbekende functie bevindt zich in het zuiden van het projectgebied. Aan de verspreide vuursteen vondsten dient ons inziens geen verdere aandacht meer geschonken te worden. Ook de ongedateerde kuil wordt hoeft niet mee opgenomen te worden in het vervolgonderzoek. Deze werd reeds tijdens het vooronderzoek gecoupeerd en lijkt geïsoleerd voor te komen in het landschap.

Verder archeologisch onderzoek op de Romeinse sporen lijkt wel noodzakelijk. Zo dient de hypothese van het wegtraject verder onderzocht te worden. De exacte ligging van het wegtraject Boulogne-Keulen was in het Kortijkse tot nu niet gekend, en is dus een zeldzame en belangwekkende vondst voor de regio. Er dient onderzocht te worden wanneer de weg werd aangelegd en of er verschillende fases van gebruik herkend kunnen worden. Ook de relatie van de weg met de bewoningssporen verdient verder onderzoek. Hier moet vastgesteld worden of er effectief meerdere fases van bewoning zijn en hoe deze zich tot elkaar verhouden. Voorstel is om een zone van ca. 3,5 ha voor verder onderzoek te selecteren (figuur 54).

We stellen voor om hier te werken met opgravingsvlakken die ruim genoeg zijn. Dit om de onderlinge samenhang en fasering van de sporen goed te evalueren en te interpreteren. Bij het aantreffen van dergelijke sites is het van groot belang om een goed ruimtelijk inzicht te verkrijgen in de onderlinge relatie tussen de verschillende aangetroffen sporen zodat ook een eventuele fasering van sporen duidelijk waarneembaar wordt. Ruime opgravingsvlakken laten ook na afgraving toe om een betere planning op te stellen en zo gerichte keuzes te maken naar optimale inzet van mensen en middelen, afhankelijk van de densiteit en complexiteit aan sporen. De meest kwetsbare sporen kunnen dan direct worden onderzocht of beschermd. Door de inzet van voldoende mensen, kan er worden afgegraven en tegelijkertijd opgemeten en geregistreerd worden. Het onderzoek van de sporen (couperen, bemonsteren vulling, e.d.) kan daarmee direct na afgraving gestart worden met alle inzetbare werkracht waardoor dit vlot en snel gebeurt. Bijkomend praktisch voordeel van het werken met grotere vlakken is dat eventuele wateroverlast na hevige regenval vlot en snel kan gekanaliseerd worden naar één punt en van daaruit kan het regenwater weg-gepompt of -gevoerd worden. Bij voorkeur vindt het vervolgonderzoek plaats in een droge periode, tijdens de late lente of zomermaanden.

Wat betreft de bebouwde percelen midden in de geadviseerde zone, deze blijven nog een aantal jaren bewoond. Het is niet duidelijk hoe ingrijpend de bebouwing geweest is, en of hier bijgevolg nog sporen bewaard zijn. Deze gronden dienen verder te worden gewaardeerd op de aanwezigheid van sporen na de afbraak van de bebouwing.

Figuur 54: Projectgebied met alle sleuven en sporen geprojecteerd op orthofoto, met advisering vervolgonderzoek (blauw)

9. Bibliografie

De Clercq W. 2009, Lokale gemeenschappen in het Imperium Romanum. transformaties in rurale bewoningsstructuur en materiële cultuur in de landschappen van het noordelijke deel van de civitas Menapiorium (provincie Gallia-Belgica, ca. 100 v. Chr. - 400 n. Chr.). Proefschrift ingediend tot het behalen van de graad van doctor in de archeologie, Gent.

Dhaeze W. & Verbrugge A. 2007, Archeologisch onderzoek langs de Kortewaagstraat te Menen (2006-2007) (plangebied Menen-Oost-Uitbreiding). Intern rapport VIOE, Zarren.

De Logi A., Messiaen L. Sturtewagen K. & Bruyninckx T. 2007, Archeologische opgraving Kortrijk/Harelbeke Evolis (prov. West-Vlaanderen). 16 april- 16 november 2007. Onuitgegeven rapport Group Monument, Ingelmunster.

Hoorne, J. 2006, Archeologisch onderzoek langs de Vaartstraat te Wielsbeke, in: Leiesprokkels Jaarboek 2005-2006, 50-87.

Querel P. 2007, Apports de l'archéologie préventive à la connaissance du terroir antique du Mélantais (France), in: Romeinendag 2007, Namen, pp. 53-58.

Verbrugge A. 2010, Archeologisch onderzoek te Wervik - De Pionier (prov. West-Vlaanderen). Sporen uit de late ijzertijd en de Romeinse periode net buiten de Romeinse vicus, in: Romeinendag 2010, Louvain-La-Neuve, pp. 53-61.

www.agiv.be

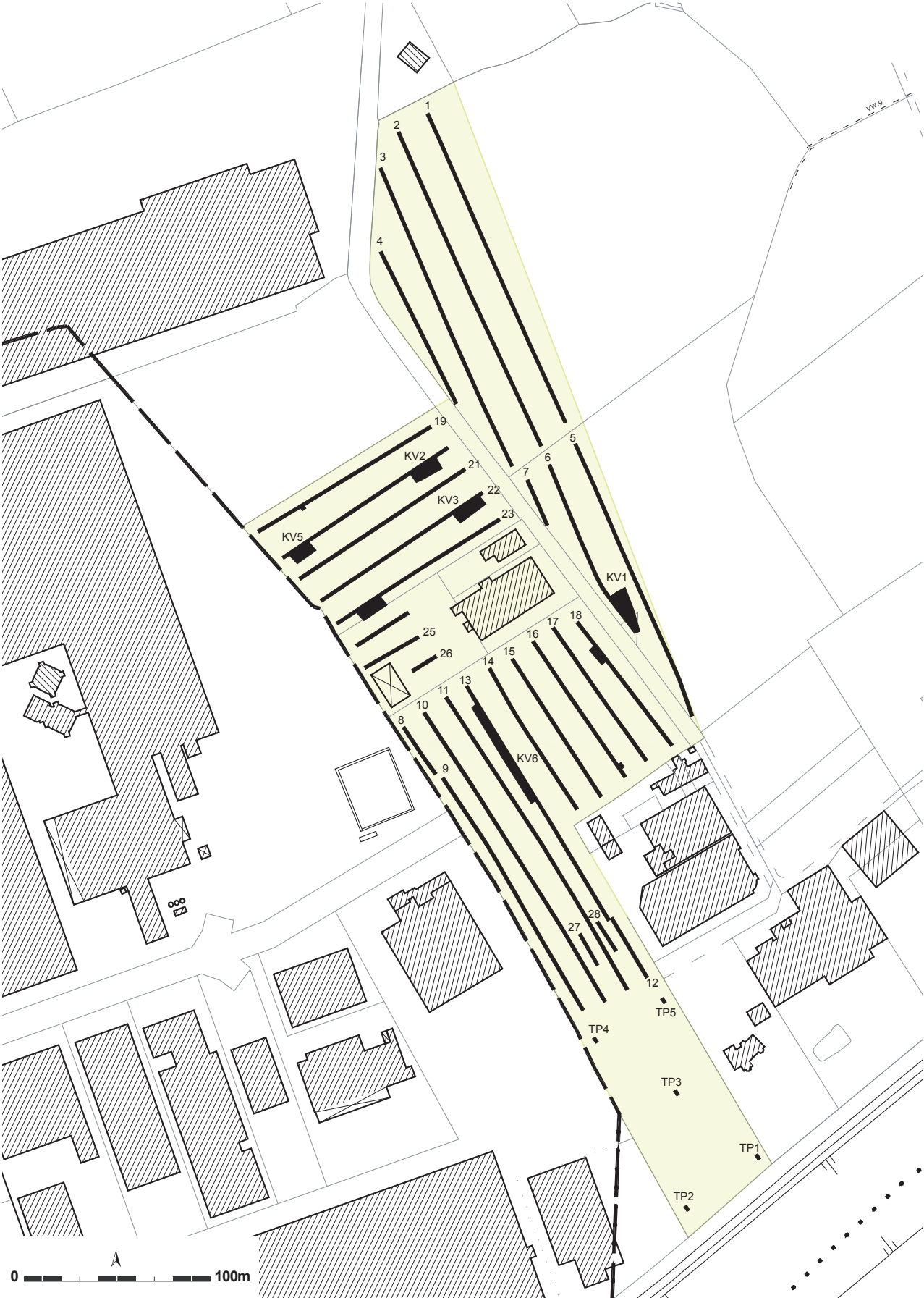
www.archeonet.be

www.cai.be

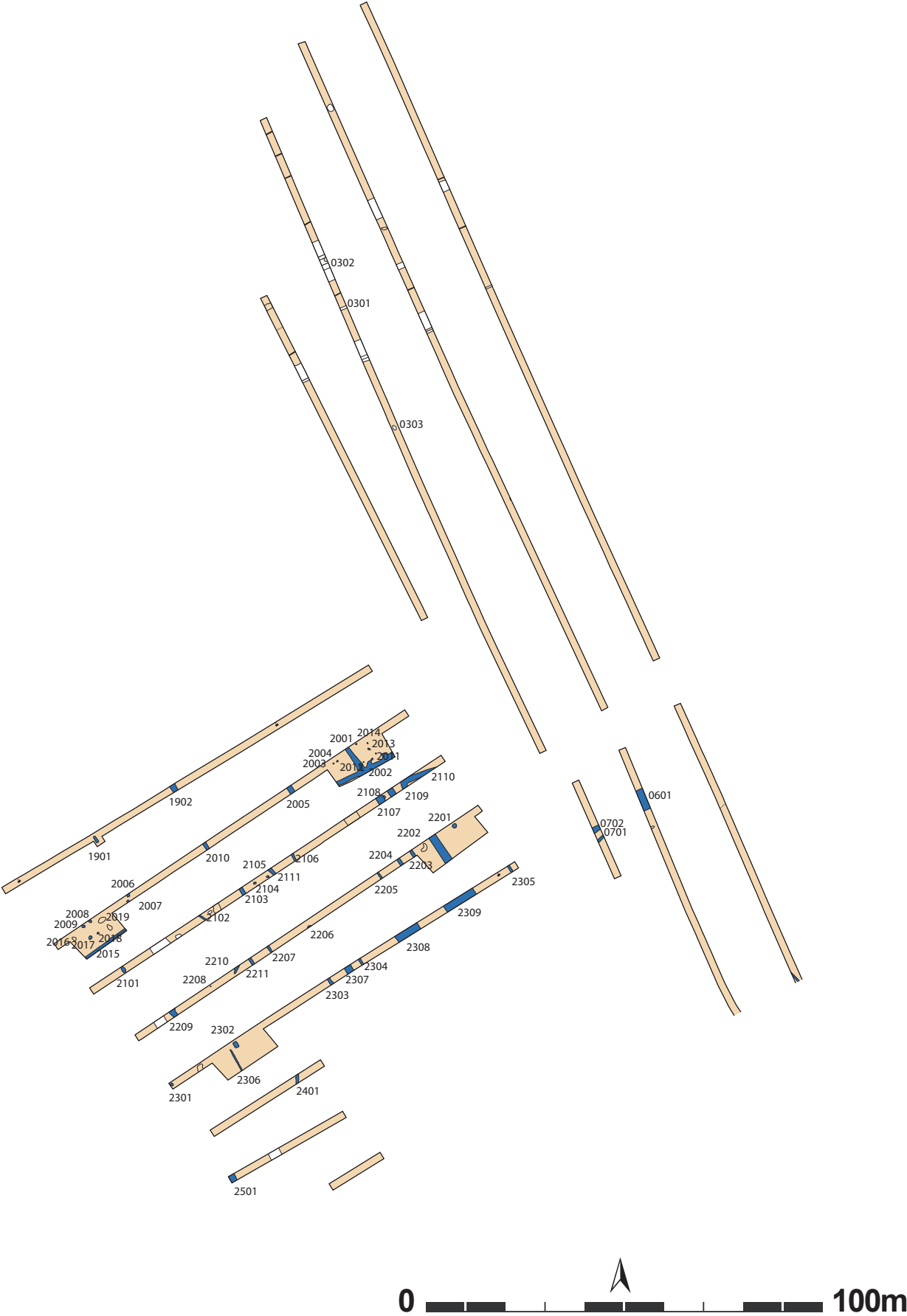
www.giswest.be

www.kbr.be

Bijlage 1: Locatisatie sleuven, kijkvensters en testputten geprojecteerd op plan omgeving

Bijlage 2: Detail grondplan noordelijke helft projectgebied met alle sporen en spoornummers

Bijlage 4: Sleuveninventaris

Sleufnr	Datum	Lengte (m)	Sporen	Kijkvenster	Opmerking
1	12/03/2012	181	*	*	*
2	12/03/2012	185	*	*	*
3	12/03/2012	175	0301	*	*
4	12/03/2012	100	*	*	*
5	12/03/2012	158	0501-0506	*	*
6	13/03/2012	101	0601-0615	ja	*
7	13/03/2012	26	0701-0702	*	*
8	13/03/2012	30	0801	*	*
9	13/03/2012	147	0901-0902	*	*
10	13/03/2012	183	ja	*	*
11	14/03/2012	184	1101-1107	*	*
12	14/03/2012	37	1201	*	*
13	14/03/2012	148	1301-1323	ja	*
14	14/03/2012	90	1401-1403	*	*
15	14/03/2012	89	1501-1508	*	*
16	14/03/2012	88	1601-1606	*	*
17	15/03/2012	87	1701-1703	*	*
18	15/03/2012	83	1801-1804	*	*
19	15/03/2012	109	1901-1902	*	*
20	16/03/2012	106	2001-2018	ja	*
21	16/03/2012	106	2101-2110	*	*
22	16/03/2012	105	2201-2209	ja	*
23	16/03/2012	54	2301-2306	ja	*
24	16/03/2012	33	2401	*	*
25	16/03/2012	33	ja	*	*
26	16/03/2012	15	*	*	*
27	19/03/2012	19	*	*	*
28	19/03/2012	18	*	*	*

Bijlage 5: Sporeninventaris

Spoornummer	Spoor
0301	gracht
0302	gracht/verschillende grachten
0303	kuil/paalspoor
0501	gracht
0502	gracht
0503	paalspoor
0504	kuil/paalspoor
0505	gracht
0506	gracht
0601	gracht
0602	paalspoor
0603	paalspoor
0604	paalspoor
0605	paalspoor
0606	paalspoor
0608	paalspoor
0609	paalspoor
0610	paalspoor
0611	paalspoor
0612	paalspoor
0613	paalspoor
0614	gracht
0615	gracht
0701	gracht
0702	gracht
0801	gracht
0901	gracht
0902	gracht
0903	gracht
1001	gracht
1002	gracht
1003	gracht
1004	gracht
1101	gracht
1102	windval
1103	gracht
1104	gracht
1105	kuil
1106	greppel
1107	paalspoor
1108	gracht
1109	gracht
1110	paalspoor
1111	paalspoor
1201	gracht
1301	paalspoor
1302	natuurlijk
1303	greppel
1304	natuurlijk

1305	gracht
1306	gracht
1307	gracht
1309	natuurlijk
1310	natuurlijk
1311	paalspoor
1312	gracht
1313	greppel
1314	natuurlijk
1315	paalspoor
1316	paalspoor
1317	paalspoor
1318	natuurlijk?
1319	greppel
1320	natuurlijk?
1321	paalspoor
1322	paalspoor
1323	paalspoor
1324	paalspoor?
1401	paalspoor
1402	greppel
1403	gracht
1404	gracht
1501	paalspoor
1502	gracht
1503	natuurlijk
1504	gracht
1505	gracht
1506	gracht (misschien deel van 1505)
1507	gracht
1508	gracht
1601	gracht
1602	gracht
1603	gracht
1604	gracht
1605	kuil/paalspoor
1606	waterput
1701	gracht
1702	paalspoor
1703	paalspoor
1801	gracht
1802	paalspoor
1803	paalspoor
1804	gracht
1901	kuil
1902	gracht
2001	paalspoor
2002	gracht

2005	gracht
2006	paalspoor
2007	paalspoor
2008	paalspoor
2009	paalspoor
2010	gracht
2011	paalspoor
2012	paalspoor
2013	paalspoor
2014	paalspoor
2015	gracht
2016	natuurlijk
2017	paalspoor
2018	paalspoor
2019	natuurlijk
2101	kuil/paalspoor
2102	gracht
2103	gracht
2104	paalspoor
2105	paalspoor
2106	gracht
2107	gracht
2108	paalspoor
2109	gracht
2110	gracht
2111	gracht
2201	paalspoor
2202	gracht
2203	gracht
2204	gracht
2205	gracht
2206	paalspoor
2207	gracht
2208	natuurlijk
2209	gracht
2210	kuil
2211	gracht
2301	paalspoor
2302	kuil
2303	gracht
2304	gracht
2305	gracht
2306	greppel
2307	gracht
2308	gracht
2309	gracht
2401	gracht
2501	gracht

Bijlage 6: Vondsteninventaris

Spoornr	Materiaal							Beschrijving					Datering
	AW	NS	Silex	Metaal	Steen	Tegulae	Vuurbok		Rand	Wand	Bodem	Oor	
006-01	*	*	*	*	*	1	*	fragment tegula	*	*	*	*	Romeins
006-01	*	*	*	1	*	*	*	ijzer	*	*	*	*	
006-09	1	*	*	*	*	*	*	prehistorische techniek	*	1	*	*	Romeins
006-10	1	*	*	*	*	*	*	prehistorische techniek	*	1	*	*	Romeins
006-11	1	*	*	*	*	*	*	? Verbande doornikse kalksteen, pleister, kruikwaar?	*	1	*	*	Romeins
006-14/15	*	*	*	*	*	5	*	fragmenten tegulae	*	*	*	*	Romeins
006-14/15	3	*	*	*	*	*	*	kruikwaar (2 scheldevallei, 1 bavay)	*	3	*	*	Romeins
006-14/15	2	*	*	*	*	*	*	dolium	*	2	*	*	Romeins
006-14/15	1	*	*	*	*	*	*	prehistorische techniek	*	1	*	*	Romeins
007-01	*	*	*	*	*	1	*	fragment tegula	*	*	*	*	Romeins
007-01	3	*	*	*	*	*	*	metaalglans (argonne)	*	3	*	*	Romeins (2de eeuw)
007-01	1	*	*	*	*	*	*	verbrand	*	1	*	*	Romeins
008-01	*	*	*	*	*	2	*	fragmenten tegulae	*	*	*	*	Romeins
011-01	*	*	*	*	*	1	*	fragment tegula	*	*	*	*	Romeins
011-04	2	*	*	*	*	*	*	kruikwaar (lowlands?)	*	2	*	*	Romeins
011-05	*	*	*	1	*	*	*	ijzer (rechthoekige doorsnede)	*	*	*	*	
012-01	1	*	*	*	*	*	*	kruikwaar	*	*	*	*	Romeins
013-05	*	*	*	*	*	34	*	1 fragment imbrex, 33 fragmenten tegulae	*	*	*	*	Romeins
013-06	*	*	*	*	*	1	*	fragment imbrex	*	*	*	*	Romeins
013-13	*	*	1	*	*	*	*	geretoucheerde afslag	*	*	*	*	
013-13	1	*	*	*	*	*	*	prehistorische techniek	*	1	*	*	Romeins
014-01	1	*	*	*	*	*	*	prehistorische techniek	*	1	*	*	Romeins
014-03	*	*	*	*	*	1	*	fragment tegula	*	*	*	*	Romeins
015-05	*	*	*	*	*	1	*	fragment tegula	*	*	*	*	Romeins
015-05	3	*	*	*	*	*	*	prehistorische techniek (1 besmeten, 1 aanzet rand)	*	3	*	*	Romeins
015-06	*	*	*	*	*	1	*	fragment imbrex	*	*	*	*	Romeins
015-06	1	*	*	*	*	*	*	prehistorische techniek	1	*	*	*	Romeins
015-07	*	*	*	*	1	*	*	Doornikse kalksteen	*	*	*	*	Romeins
015-07	1	*	*	*	*	*	*	prehistorische techniek	*	1	*	*	Romeins
016-01	*	*	*	*	*	1	*	fragment tegula of verweerde kruikwaar	*	*	*	*	Romeins
016-06	*	*	1	*	*	*	*	kling	*	*	*	*	
016-06	8	*	*	*	*	*	*	prehistorische techniek	*	8	*	*	Romeins
017-01	*	*	*	*	*	24	*	fragmenten tegulae (2 "versierd")	*	*	*	*	Romeins
017-01	*	*	*	1	*	*	*	ijzer (ronde doorsnede, nagel?)	*	*	*	*	
017-01	*	*	*	1	*	*	*	ringetje	*	*	*	*	
017-01	3	*	*	*	*	*	*	amfoor	*	3	*	*	Romeins
017-01	1	*	*	*	*	*	*	mortarium of dolium	*	1	*	*	Romeins
017-01	1	*	*	*	*	*	*	zoutcontainer	*	1	*	*	Romeins
017-01	1	*	*	*	*	*	*	kruikwaar	*	1	*	*	Romeins
017-01	1	*	*	*	*	*	*	kruikwaar (lowlands?, bodem?)	*	1	*	*	Romeins
017-01	1	*	*	*	*	*	*	grijs gedraaid of handgemaakt?	*	1	*	*	Romeins
017-01	1	*	*	*	*	*	*	prehistorische techniek	1	*	*	*	Romeins
017-02	*	*	1	*	*	*	*	fragment kern?	*	*	*	*	
018-01	*	*	*	*	*	16	*	fragmenten tegulae (1 "versierd")	*	*	*	*	Romeins
018-01	*	*	*	*	1	*	*	grote steen, kwartsietische zandsteen?	*	*	*	*	Romeins
018-01	*	*	*	*	2	*	*	steen	*	*	*	*	Romeins
018-01	3	*	*	*	*	*	*	dolium (1 met stafband)	1	2	*	*	Romeins (late 1ste-2de eeuw)

018-01	13	*	*	*	*	*	*	prehistorische techniek (1 aanzet bodem zwaar org verschaald, 12kamstrepen, 1 gladding, 1 bodem, 2 verbrand)	1	11	1	*	Romeins (late 1ste-2de eeuw)
018-01	5	*	*	*	*	*	*	reducerend gedraaid (noord-Frans)	3	2	*	*	Romeins (late 1ste-2de eeuw)
018-01	1	*	*	*	*	*	*	terra sigillata, wrsch zuid-Gallisch	*	*	*	*	Romeins (late 1ste-2de eeuw)
018-01	7	*	*	*	*	*	*	kruikwaar (bavay en scheldevallei)	*	6	1	*	Romeins (late 1ste-2de eeuw)
018-01	*	*	*	*	4	*	*	brokjes maalsteen	*	*	*	*	Romeins (late 1ste-2de eeuw)
018-01	5	*	*	*	*	*	*	zoutcontainer	*	5	*	*	Romeins (late 1ste-2de eeuw)
019-L.V. 1	*	*	1	*	*	*	*	chip	*	*	*	*	
019-L.V. 2	*	*	1	*	*	*	*	schrabber (zwaar verbrand, fragment)	*	*	*	*	
019-01	12	*	*	*	*	*	*	prehistorische techniek (uitstaande rand)	1	11	*	*	ijzertijd
019-02	*	*	*	*	*	*	8	vuurbok (1 aanzet doorboring)	*	*	*	*	Romeins
020-02	1	*	*	*	*	*	*	kruikwaar (Keulenn/ centraal gallië)	*	1	*	*	Romeins (1ste eeuw)
020-02	15	*	*	*	*	*	*	prehistorische techniek (1 met gladdingsstreep, 1 ev met strepen)	2	13	*	*	Romeins
020-03	1	*	*	*	*	*	*	prehistorische techniek	*	1	*	*	Romeins
020-05	1	*	*	*	*	*	*	prehistorische techniek	*	1	*	*	Romeins
020-05	1	*	*	*	*	*	*	rood gedraaid, spatten loodglazuur	*	1	*	*	vanaf 10-12 de eeuw
020-06	*	*	*	*	1	*	*	conglomeraat (arkose)	*	*	*	*	Romeins
020-06	3	*	*	*	*	*	*	prehistorische techniek	*	3	*	*	Romeins
020-10	3	*	*	*	*	*	*	prehistorische techniek (met gladdingsstrepen in kruispatroon)	*	3	*	*	Romeins
020-13	1	*	*	*	*	*	*	prehistorische techniek (chamotteverschraling)	*	1	*	*	Romeins
020-15	1	*	*	*	*	*	*	prehistorische techniek (kamstrepen)	*	1	*	*	Romeins
021-06	2	*	*	*	*	*	*	prehistorische techniek	*	2	*	*	Romeins
021-10	29	*	*	*	*	*	*	prehistorische techniek (3 besmeten, 4 kamstrepen, 1 rand met gladding)	2	27	1	*	late ijzertijd/ vroeg Romeins (tot flavische periode)
022-01	1	*	*	*	*	*	*	prehistorische techniek (kamstrepen)	*	1	*	*	Romeins
022-02	7	*	*	*	*	*	*	prehistorische techniek (1 besmeten)	*	7	*	*	Romeins
022-05	*	*	*	*	1	*	*	Doomikse kalksteen	*	*	*	*	Romeins
022-06	2	*	*	*	*	*	*	prehistorische techniek (aanzet gladding)	*	2	*	*	Romeins
023-L.V. 1	*	*	1	*	*	*	*	chip	*	*	*	*	
023-06	1	*	*	*	*	*	*	zoutcontainer	*	1	*	*	Romeins

